

[Christmas Møller.]

højtærede Minister, om dette er rigtigt — har Lovgivningsmagten, hvis den vil det, Ret til at gøre denne Bank til en Statsbank, eller hvad den vil?

Hvis denne Forstaaelse ikke er rigtig, saa vil der fremkomme det ejendommelige ved den her foreslaaede Ordning, at den i Modsætning til Oktrojen af 1818, i Modsætning til Oktrojen af 1907 for stedse til denne Institution har afgivet Pengeudstedelsesretten her i Landet, og det kan vel ikke være Ministerens Mening. Men jeg synes jo godt, at Ministeren kunde have sagt lidt mere, jeg synes jo godt, at Ministeren som den Demokrat, han jo siges at være — det passer naturligvis ikke —, som den Demokrat, han jo gerne vil give sig ud for, kunde have givet Besked om, hvad Meningen paa dette Omraade er.

Hvis jeg skulde karakterisere hele Lovforslaget og Ordningen og efter amerikansk Mønster give den et Navn knyttet til den Mand, som har været særlig virksom for at faa den gennemført, saa vilde jeg kalde den — ikke lex Hauge, men jeg vilde kalde den lex Bramsnæs. Jeg vilde kalde den lex Bramsnæs, hvormed jeg mener, at Nationaldirektør Bramsnæs, Medlem af Landstinget, kan spores i dette Lovforslag. Man kan se det paa en Række Bestemmelser. Han ligger ikke og lurar i Vandkorpen, nej, han træder fuldttonende frem. Førstedirektøren har i Virkeligheden sammen med Regeringen Magten over det hele.

Lad mig, inden jeg gaar videre, sige, at vi for vort Vedkommende kan ikke acceptere, at Grundlaget for denne Forhandling skal være Ja eller Nej. Grundlaget maa være en virkelig Forhandling. Men vi er villige til ud fra de principielle Betragtninger, jeg har gjort gældende, at søge at finde en Form for en Nyordning, en Ordning af en Række af Spørgsmaal, som jeg her har rejst; og vi erkender, at Staten maa have mere faktisk Indflydelse paa dette Omraade.

Men hvem har Magten i denne Bank? § 26 har jeg allerede nævnt som den afgørende. Ifølge den skal der udfærdiges et Reglement, som bestemmer Myndighedsomraadets Fordeling mellem Repræsentantskab, Bestyrelse og Direktion, men der staar ikke noget som helst om, hvordan denne

Magtfordeling skal være. Vi ved, at Repræsentantskabet skal sammensættes paa den Maade, at de 15 efterhaanden suppleres op med andre Repræsentanter. Jeg siger intet til den Affattelse, man har givet § 4; jeg er enig i, at det skal være en alsidig Erhvervsrepræsentation, og jeg er ogsaa enig i, at der skal tages Hensyn til de i Erhvervene beskæftigede Arbejdere; jeg benægter end ikke, at den Selvsuppleringsform, man har valgt, i mange Tilfælde vilde være at foretrække for Valg.

Men man kan ikke være i Tvivl om, hvem der faar Magten i Bestyrelsen. I Bestyrelsen faar Regeringen paa Forhaand 2 Repræsentanter, og blot den desuden faar en af de 3, der vælges af Repræsentantskabet, har den, for at sige det populært, Bestyrelsen i Lommen. Af Bankens Direktører vælger Kongen den ene — der er her ikke Tale om den 6-aarige Periode, som man kender fra andre vigtige Stillinger, nej, han vælges for Livstid, ja, lex Bramsnæs kender ikke en Gang en Aldersgrænse —, men de to andre Direktører kan kun vælges af Repræsentantskabet efter Indstilling af Bestyrelsen, og har man Magten i Bestyrelsen, saa har man ogsaa den fulde Magt med Hensyn til, hvem der skal være de to mindre fremtrædende Direktører. Man kan derefter ikke være i Tvivl om, hvor Magten ligger; det er givet, at Regeringen har en meget betydelig Magt og Indflydelse.

Jeg tror efter alt dette, at der er en Række Enkeltheder, som det — ved Siden af de Hovedsynspunkter, som jeg har fremhævet — bliver nødvendigt at komme ind paa under Udvalgsbehandlingen.

Ud over det, jeg alt har sagt, har jeg kun tre Bemærkninger at gøre — her ved første Behandling er det jo ikke muligt for os at komme ind paa en Række Enkeltheder, som det i og for sig kunde være rimeligt at fremdrage —, og den ene af disse anser jeg ogsaa for at være overordentlig betydningsfuld og vigtig for vor Stilling til Sagen. Jeg tager imidlertid de to andre først.

Jeg mener ikke, der kan siges noget til, jeg mener tværtimod, det er rimeligt, at Rigsdagen faar en vis Medindflydelse paa den nye Bank. En Repræsentation for Rigsdagen valgt saaledes, som det er foreslaaet, eller paa anden lignende Maade, vil vi for vort Vedkommende ikke indvende